No. 3125 Zaterdag 20 Januari 1940. 57ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 1292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 1550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

De Geschiedenis van Zuid-Amerika gezien uit neutraal standpunt

Hoe moeilijk het is, om volkomen neutraal en objectief, verschillende toestanden en geschiedenissen te beoordelen, blijkt al weer uit een artikel, hetwelk opgenomen werd in het tijdschrift: „De Hoofdakte".

Dr. K. Huizenga vertelt daarin iets uit de geschiedenis van Zuid-Amerika en komt dan tot de conclusie, dat Zuid-Amerika „slechts grondstoffenleverancier was voor het moederland".

De hoofdbron, waaruit Dr. K. Huizenga zijn gegevens put, is een verhandeling van prof. Wätjen uit Münster, een bekend historicus in Duitsland.

Dr. Huizenga had zeker verstandig gedaan, gezien de huidige dictatuurtoestanden in Duitsland, ook zelfs in de wetenschap, die gegevens aan een nauwkeurig onderzoek te onderwerpen. Hij, neutraal willende zijn, had niet zonder meer de gegevens moeten accepteren van een geleerde, welke niet neutraal mag zijn, doch een bepaalde geschiedenisuitleg moet dienen.

Het gevolg van dat klakkeloos overnemen was dan ook, dat de lezer een geheel verkeerde voorstelling krijgt van de geschiedenis van Zuid-Amerika. Het spreekt natuurlijk van zelf, dat iedere intellectueel hier op Curaçao heel goed weet, dat Zuid-Amerika niet alleen slechts een grondstoffenleverancier was voor het moederland. Zij weten heel goed, dat het moederland van het begin af getracht heeft de beschaving daar te brengen en dat het moederland, Spanje en Portugal, grote geestesgoederen en ook materiële voordelen aan hun koloniën ge- [illegible]

Doch om de geheugens op te frissen, zullen wij enige feiten weergeven, welke zeker en volkomen neutraal zijn.

Van het begin af werd én door de regeringen én door de beste elementen uit beide volkeren ten volle begrepen en erkend, doch tevens ook door hen in praktijk gebracht, dat de verovering en de kolonisatie der nieuw ontdekte gebieden de zware plicht medebracht om aan de inlanders het Christendom en de Christelijke beschaving te brengen.

Wij willen niet ontkennen, dat er heel veel wreedheden zijn begaan, maar welk koloniserend land heeft dit niet gedaan? Was het Compagniesvolk soms zoveel beter, waarvan Coen zeide, dat het een goddeloze bende was.

Er is echter aan de kolonisatie van Spanje en Portugal nog een andere kant en die vinden we juist niet of bijna niet bij Nederlanders en Engelsen.

En dat is de lichtzijde van kerstening en beschaving. Reeds jaren geleden wees Prof. van Ginneken op het merkwaardig verschijnsel, dat in de talen der negers en inboorlingen van Amerika, die zowel onder Spaans-Portugese als Nederlandse invloed hebben gestaan, de woorden in betrekking staande tot innerlijke beschaving, voor kunst en wetenschap, voor gemoeds- en gevoelsnuancen, voor godsdienstige en ethische begrippen, bijna steeds van de Latijnen werden overgenomen, terwijl de aan het Nederlands ontleende woorden, als regel louter materiële zaken betreffen.

Zeker is het ook, dat het juist de missionarissen zijn geweest en wel zeer bijzonder die van de Dominicaner-Orde, welke reeds in de jaren der Conquista met onverzettelijke hardnekkigheid de strijd aanbonden tegen de uitbuiting der Indianen door de kolonisten en daarbij volle steun vonden bij het Hof van Madrid.

Van de honderden, die zich in dit opzicht hebben uitgesloofd, noemen we slechts: Bartholomeus de las Casas, Antonio de Montesino, Valdeviesa, Vincente de Valverde, Thomas de Toro, Jeronimo de Loaysa, Gil Gonzales, Domingo de las Casas, Luis de Chaves; allen Dominicanen en allen Spanjaarden. Verschillenden van hen werden juist tot Bisschop verheven om hun ijveren in het belang der inboorlingen.

Andere voorvechters voor recht en beschaving waren nog: P. Torillo de Paredes O.F.M.; Gonzales Marmalejo, Bisschop van Santiago, P. Reynaldo Lizarraga O.P. Provinciaal van Chili; P. Zumarraga O.F.M. (de 1ste Bisschop van Mexico), die door zijn klachten in Madrid bewerkte, dat de hele Audiencia (Regeringsraad) der Koloniën werd afgezet en aan het hoofd der nieuwe, een vurige vriend der Indianen werd geplaatst in de persoon van Ramirez, Bisschop van San Domingo; de paters Luiz de Valdivia O.F.M. en Diego de Torres O.F.M.; die door hun optreden het ras der Araucanen hebben gered.

Groter nog dan deze waarlijk grote manen waren een S. Turibius, aartsbisschop van Lima; een S. Ludovicus Bertrandus O.P. die zelf 150.000 Indianen voor het Christendom won; S. Franciscus Solanus O.F.M. de grootste van alle missionarissen in Peru; S. Petrus Claver S.J. „de slaaf der slaven", die, gesteund door zijn medebroeders een heldhaftig apostolaat uitoefende, (geestelijk en lichamelijk) onder de negerslaven, die geregeld aangevoerd werden op de grote slamarkt van Carthagena.

De Spaanse kolonisten zelf hebben echter ook, ondanks al hun wandaden, gewerkt aan de verheffing van de in- [illegible] slechts Pedro de Valdivia, de grote Conquistador van Chili en de 1ste onderkoning van Mexico: Alfonse de Mendoza, die de erenaam kreeg van „Vader der Indianen".

Gedurig zonden Spanje en Portugal missionarissen naar hun koloniën, die met onverschrokken moed en met volledige steun van Madrid werkten aan de christelijke beschaving van de Indianen. Dank zij een zeldzame tact van aanpassing aan het goede in de zeden en gebruiken der Mexicanen, waren al in 1540 negen millioen Mexicanen gedoopt.

Spanje noch Portugal zijn rijk geworden door hun Koloniën, wat mede zijn oorzaak vindt in het feit, dat een groot deel der schatten, die de Nieuwe Wereld opbracht, besteed werden tot welzijn van de koloniën zelf. Want sinds het begin der 16de eeuw was de Missie in de Spaanse en Portugese koloniën gesteld onder het „Patroado" (Patronaat) van de kroon.

Dit bracht mee, dat heel de Missie, het onderhoud van scholen, Universiteiten, enz., inclus, voor rekening kwam van de regering. Het Patroado heeft op de duur schaduwzijden getoond, het is waar. Maar het is ook zeker, dat Karel V en Philips II op de meest onbekrompen wijze hun financiële plicht hebben vervuld. En de Missie steunen — dat vergete men niet — betekende evenzeer werken aan de stoffelijke als aan de zedelijke verheffing van de Indiaan.

De Missie gaf aan de lagere volksklassen in Mexico, afstammelingen van de vroegere Azteken-slaven, goedkope hypotheken en maakte hun het houden van een klein bedrijf mogelijk. De renten dier hypotheken leverden fondsen voor scholen, weeshuizen en hospitalen. Tarwe, suikerriet, vlas, aardappelen werden in Latijns Amerika ingevoerd door samenwerking van Missie en Regering.

Dezelfde samenwerking bracht de droogmaking tot stand van de vallei van Mexico met een grote tunnelboring en het beroemde aquaduct Tepotzotlan, benevens nog verschillende andere waterleidingen.

Mexico had spoedig zijn drukkerijen, scholen, colleges en een Universiteit. Cortez' echtgenote haalde de Zusters Tertiarissen van S. Franciscus naar Mexico voor het onderwijs der meisjes. De universiteit werd geopend met alle voorrechten en faculteiten der beroemde Hogeschool van Salamanca.

Ook Lima, Santiago, Bogota, La Plata (en buiten Latijns-Amerika: Manilla) hadden betrekkelijk spoedig hun universiteiten.

Omstreeks 1800 stond Mexico er met zijn volksonderwijs beter voor dan het toenmalige Engelse Koninkrijk. En A. von Humboldt, de bekende niet-Katholieke wereldreiziger, acht in het begin der 19e eeuw de sociaal-economische toestand der Mexicaanse Indianen gunstiger dan die van een groot deel het landvolk in Noord-Europa.

Na 1800 kwam de klad er in, door dezelfde „Aufklärung", die in het oog van Dr. Huizenga „verbetering" bracht, maar die, meer dan iets anders oorzaak werd, dat, heel de 19e eeuw door, Latijns-Amerika geschokt werd door revoluties. Want de Aufklärung bracht, vanuit Europa de revolutie-idee en deze, gesteund door een systematische actie van Loge en Methodisme, is er tenslotte — dank zij ook de hulp van de Regering der V. St. — in geslaagd Mexico te zegenen met het bloedig schrikbewind van een Obregon, een Callès en hun creaturen...... De Aufklärung heeft een eigenaardig soort van „verbetering" gebracht in Latijns Amerika.

Genoegzaam bekend is eveneens, dat de Jezuïten in het gebied van de Parana en Argentinië Christensamenlevingen uit de Indianenstammen hebben opgebouwd, die een unicum zijn in de Geschiedenis. We bedoelen de Redacties: ook uit sociologisch oogpunt een buitengewoon interessante poging om een soort Christelijk-communistische samenlevingen te vormen, die midden in Zuid-Amerika (Dominicanen en Franciscanen hadden dergelijke stichtingen in Canifornië en Texas) de idealen der eerste Christenen, aangepast, aan een andere tijd en ander ras, deden herleven.

schitterende bloei der Reducties (met volle steun van Madrid tot stand gekomen) nadat de eerste pioniers: P. Roque Gonzales, P. Alonse Rodriguez en P. Juan de Castillo, als martelaren waren gevallen, is en blijft een erekroon voor de Jezuitenorde; de vernietiging na een in-gemene lastercampagne, in de 18de eeuw, is de schande van de mannen der Aufklärung; van Pombal op de eerste plaats.

De Padres hielden door hun Reductie-systeem de Indiaan buiten de klauwen van de blanke kolonist. De mannen der Aufklärung joegen de stakkers weer de wildernis in enkel en alleen om ze te ontkerstenen.

Uit dit alles kunnen wij zien, dat in de Spaanse en Portugese bezittingen van Amerika heel de 16de en 17de eeuw door, beschavingswerk is verricht in grote stijl. En al slaagde de Missie niet overal en spoedig in het scheppen van ideale toestanden, al mankeert er nog al eens wat aan de organisatie en in later tijd aan het gehalte der geestelijkheid, dat waren verschijnselen, die we dan ook buiten Latijns Amerika aantreffen onder de noodlottige invloed der Aufklärung en die het ontzaggelijk cultuurwerk der kerk niet over het hoofd mogen doen zien.

In ieder geval blijkt duidelijk, dat Latijns Amerika voor het moederland iets meer betekende dan grondstoffenproducent. Dit stemt nog meer tot eerbied, als we nagaan, wat de andere koloniserende mogendheden deden voor de cultuur der inboorlingen en voor hun materiële welstand.

Bij een volledige bestudering van de geschiedenis der kolonisering door de verschillende mogendheden zouden Spanje en Portugal zeker een erepalm wegdragen. En wij zijn er van overtuigd, dat de reden van deze voorrang schuilt in de kracht van hun geloofsovertuiging.

Van neutraal standpunt bezien, komt men tot de conclusie, dat Zuid-Amerika niet „slechts grondstoffenleverancier was voor het moederland", maar ook voor een belangrijk deel, een arbeidsveld voor de beste zonen en dochters der Spanjaarden en Portugezen om te brengen godsdienst, beschaving en materiële welstand.

In Alle Valuta's

kunt U bij ons Chèques koopen.

IN ALLE LANDEN

voeren wij Uwe betalings-opdrachten uit,

per brief of per telegram.

IN ALLE OPZICHTEN

zult U over onze service tevreden zijn.

HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.

HEERENSTRAAT / HANDELSKADE No. 3 — WILLEMSTAD.

Curaçao's Welvaartsbronnen

In het vorig artikel hebben wij gezien, hoe Dr. Henriquez zich voorstelt, dat de landbouw, tuinbouw en veeteelt hier zouden kunnen worden beoefend. Vooral was van belang, hetgeen hij opmerkte over de methode van de „watercultuur".

Toch lijkt het ons niet waarschijnlijk, dat de landbouw, etc., op Curaçao ooit werkelijk een eigenlijke welvaartsbron zal worden. Zeker, ook wij zijn voorstander van een krachtige stimulering van alles, wat samenhangt met de landbouw, etc., doch wij kunnen niet geloven, dat de producten daarvan genoegzaam aftrek zullen vinden. Uitvoer van landbouwproducten, buiten dan divi-divi en aloë, naar andere streken lijkt ons onmogelijk.

De omringende landen zijn zeker wel voldoende in staat zich zelf van al deze producten, en zelfs waarschijnlijk nog goedkoper, te voorzien. De producten, voortkomend van de landbouw, tuinbouw en veeteelt zullen alleen bestemd zijn voor de eigen bevolking en misschien voor de levering aan hier komende schepen. Uiteraard dus is de afzet beperkt; dit des te meer, wijl de inheemse bevolking bijv. de producten van de tuinbouw niet erg apprecieert. Dit zou natuurlijk verholpen kunnen worden door een gedurige en practische propaganda voor het gebruik van verse groenten, fruit, etc.

Het zou daarom aanbeveling verdienen reeds nu deze bedrijven in het leven te roepen en krachtig te steunen. Men zou zeker zijn van een bepaald aantal afnemers, werkzaam in de grote industrie.

De bedoeling moet zijn, dat Curaçao zich geheel en al kan voorzien van de producten van landbouw, tuinbouw en veeteelt. Wanneer men het Verslag van de Kamer van Koophandel over het jaar 1938 nakijkt, ziet men belangrijke cijfers, welke er op wijzen, dat op dit gebied nog heel veel bereikt zou kunnen worden.

Er werd ingevoerd voor een waarde van ruim 17.000 gulden aan pluimvee; meer dan f 230.000 aan vlees, f 228.000 aan melk gecondenseerd of gesteriliseerd. Het aantal eieren, wat men invoerde, bedroeg meer dan 1.2 millioen. Dan krijgt men nog ruim tweehonderd duizend gulden aan groenten. Zo zou men door kunnen gaan.

Er is dus wel degelijk voor nog velen een bestaan te vinden in deze takken van bedrijf. Doch men moet kunnen rekenen op volledige steun van het gouvernement, ook wat de afzet betreft.

In het oog echter moet gehouden worden, dat de landbouw, etc., geen eigenlijke welvaartsbron kan worden. Immers uitvoer naar buiten is onmogelijk, en het gevolg dat deze takken van bedrijf slechts redelijk bestaan kunnen bij voldoende binnenlandse koopkracht.

De binnenlandse koopkracht zal afhangen van het welvaartspeil der inheemse bevolking. En welvaart is slechts mogelijk, wanneer Curaçao door industrie, handel, nijverheid of visserij voldoende bronnen van inkomsten zal hebben. Wij zullen nu nagaan in hoever dit door de industrie mogelijk is aan de hand van de Stellingen van Dr. Henriquez.

34. Ofschoon het als bijna uitgesloten moet worden geacht, dat het ooit zal gelukken op Curaçao industrieën tot ontwikkeling te brengen, die de petroleumraffinaderijen als welvaartsfactor geheel kunnen vervangen, is de stimulering van nieuwe industrieën, die althans gedeeltelijk het eventueel verlies van de raffinaderijen zouden kunnen vervangen, uiteraard van groot belang.

35. Het is verleidelijk, echter geenszins aan te raden de vestiging te bevorderen van industrieën, die zelf weer afhankelijk zijn van de door de raffinaderijen veroorzaakte welvaart; door dit te doen zou de economische structuur van Curaçao nog meer topzwaar worden dan zij nu reeds is.

Inderdaad zou het dwaasheid zijn de industrie, welke dienen moet om de welvaart te verzekeren na het verdwijnen van het oliebedrijf, juist daarvan afhankelijk te laten zijn. De volle aandacht moet besteed worden aan het vestigen van industrieën, welke hun grondstoffen op Curaçao uit de bodem of uit de zee weten te halen en welke redelijker wijze kunnen rekenen op een voldoend afzetgebied. Dit zal vooral ook nodig zijn om het nodige kapitaal voor deze industrie te verkrijgen. Want bij het opbouwen van deze industrie zal toch het Curaçaos kapitaal een belangrijke rol moeten spelen.

Het gouvernement moet steun en veel steun verlenen, maar het eigenlijke werk moet gedaan worden door particulieren. Het kan toch immers niet de bedoeling zijn van heel Curaçao een staatsbedrijf te maken. Wanneer wetenschappelijk is vastgesteld, dat een bepaalde industrie hier levensvatbaar is en voldoende commerciële vooruitzichten heeft, dan is het ogenblik gekomen, dat het Curaçaos kapitaal deze industrie mogelijk maakt.

De „Beurs- en Nieuwsberichten" heeft er eveneens al op gewezen, dat onbestendigheid der huidige welvaartsbron één der redenen is, dat men geen kapitaal beschikbaar stelt voor ondernemingen, welke afhankelijk zijn van die bron. Mocht men echter hier industrieën oprichten, welke een blijvende welvaart kunnen brengen, dan zal het Curaçaos kapitaal daarheen zijn weg vinden. Dit zou tevens tot gevolg hebben, dat dit kapitaal ook voor andere objecten los zou komen, zoals het bouwen van huizen, het exploiteren van een hotel en restaurant, etc., omdat dan een voldoende waarborg aanwezig is voor een blijvend renderend bestaan.

36. De zoutwinning op Bonaire vindt op uiterst primitieve wijze plaats; niettegenstaande dat is de qualiteit van het geproduceerde zout zeer goed. Ofschoon nog nooit een studie gepubliceerd werd omtrent de mogelijke afzetmarkten, de gebruiksmogelijkheden en de vervoermogelijkheden, is het waarschijnlijk, dat tengevolge van de tegenwoordige zeer lage prijs van ruw zout een belangrijke uitvoer in de vorm van ruw zout niet mogelijk is.

37. Uit het onder punt 36 medegedeelde, mag niet geconcludeerd worden, dat het á priori uitgesloten is, dat de zoutindustrie ooit enige betekenis zou kunnen verkrijgen. Een nauwgezette en uitgebreide voorbereidende studie omtrent de onder 38 t/m 41 genoemde onderwerpen, lijkt zeer nuttig.

38. Een kans tot herleving van de zoutindustrie zou zijn het ontstaan van een visverwerkingsindustrie (zie stelling 52).

39. Een tweede kans tot herleven van de zoutindustrie zou zijn het tot stand komen van een broombereidingsindustrie, het zout zou dan eventueel nodig zijn als grondstof voor het bij deze industrie gebruikte chloor (zie verder de stellingen 42 t/m 45).

40. Het lijkt in principe niet onmogelijk, dat door natuurlijke evaporatie zout te maken is dat equivalent is aan de verschillende soorten z.g. „pannenzout" tegen veel lagere kostprijzen dan dit bij gestookte pannen mogelijk is. Daar 't „pannenzout" zeer veel hoger geprijst is dan het ruwe zout en het z.g. „vacuumzout", zou hierbij het vrachtprijsvraagstuk in een geheel ander licht komen te staan. Het lijkt interessant na te gaan of eventueel over de hiergenoemde mogelijkheid van het bereiden van pannenzout door natuurlijke evaporatie reeds geëxperimenteerd is. Misschien dat enkele oriënterende experimenten op Curaçao de moeite waard zouden zijn.

41. In de Verenigde Staten van Noord-Amerika zijn uitgebreide proeven genomen aangaande het aanleggen van wegen met een bovenlaag van leem en zout. De proeven hebben geleid tot practische toepassing van deze zeer goedkope en zeer goede wijze van wegenaanleg voor wegen met een niet al te zwaar verkeer. Op Curaçao en Aruba hebben zeer vele secundaire wegen verbetering nodig; het zou wellicht zowel in het belang van het verkeer op deze beide eilanden als ook in het belang van de Bonairiaanse zoutindustrie kunnen zijn, een proef te nemen met de bovenbedoelde wijze van wegenaanleg. Op degelijke wijze aangelegde wegen zouden het grote voordeel bezitten te allen tijde tegen geringe kosten met grondstof uit het gebiedsdeel zelve, onderhouden te kunnen worden.

42. De bereiding van het element broom uit zeewater (ter verwerking tot aethyleendibromide, dat tezamen met tetraaethyllood aan benzine wordt toegevoegd ter verhoging van de klopvastheid), wordt in de Verenigde Staten van Amerika op zeer grote schaal uitgevoerd. De broombehoefte en -productie is, tengevolge van de steeds hogere eisen, die aan de qualiteit van de benzine gesteld worden, gedurende de laatste jaren zeer sterk gestegen en een verdere stijging laat zich aanzien. Curaçao bezit enkele belangrijke voordelen voor een broombereidingsindustrie.

43. De voordelen welke Curaçao voor een broombereidingsindustrie biedt, zijn geheel onafhankelijk van het al dan niet aanwezig zijn der petroleumraffinaderijen en hebben o.a. betrekking op het feit, dat het zeewater bij de eilanden een zeer grote reinheid heeft.

44. De Lago Oil Co. heeft de bijzondere voordelen van de Benedenwindse eilanden voor een broombereidingsindustrie begrepen en heeft daarom deze aangelegenheid reeds bijna twee jaar geleden in ernstige studie genomen.

45. Het lijkt niet geheel uitgesloten, dat het Gouvernement het tot stand komen van de onder 42, 43 en 44 bedoelde industrie zou kunnen stimuleren. Het lijkt daarom gewenst, dat het Gouvernement omtrent deze aangele-

Voor Uw kinderen

TODDY

3 MAAL PER DAG.

Stopt zeeziekte.

genheid ingelicht zijn, teneinde actief te kunnen zijn op het moment dat dit gewenst is.

46. De winning van vele in de industrie gebruikte magnesiumverbindingen uit oningedampt zeewater door precipitatie met kalk, wordt in de Verenigde Staten van Amerika op technische schaal uitgevoerd. Naar verluidt, zou ook het magnesiumchloride, grondstof voor de bereiding van het metaal magnesium volgens deze methode goedkoop geproduceerd kunnen worden. Daar de voordelen, welke Curaçao voor een broombereidingsindustrie bezit, gedeeltelijk ook voor de hierbedoelde industrie gelden, lijkt het aanbeveling te verdienen, ook op dit gebied georiënteerd te zijn. Bedacht moet worden, dat de toepassing van het metaal magnesium in de laatste jaren zeer sterk toeneemt, in het bijzonder daar waar uiterste lichtheid gewenst is, o.a. in de vliegtuigindustrie.

47. In verband met de aanwezigheid van zeer zuiver fosfaaterts op Curaçao zou het wellicht aanbeveling verdienen, georiënteerd te zijn, aangaande de moderne methoden van fosfaatverwerking in het bijzonder aangaande de electrische reductie tot fosfor, die sinds enkele jaren in de Verenigde Staten van Amerika op grote schaal wordt toegepast, en een geheel nieuwe industrie van fosforverbindingen heeft mogelijk gemaakt.

48. In verband met het onder stelling 30 medegedeelde, is een eventuele vergroting van de aloëindustrie aan vrij nauwe grenzen gebonden. Verbetering blijft echter nastrevenswaard; in de eerste plaats om door een zo goed mogelijke kwaliteit de voorsprong op Zuid-Afrika te behouden of te vergroten, in de tweede plaats om de winning zo efficiënt mogelijk te doen geschieden.

49. Het oprichten van een centrale om het aloësap in te dampen, teneinde een uniform product van goede kwaliteit te waarborgen, stuit op zeer belangrijke practische bezwaren in verband met de grote moeilijkheden om knoeierijen (versnijden met water) bij het inleveren van het sap tegen te gaan en de moeilijkheid van het transport van het sap naar de centrale.

Gedecentraliseerde verdamping door zonnewarmte zou misschien een beter en gemakkelijker te controleren product leveren, maar het doen inburgeren van deze methode bij de bevolking zou bijna zeker op onoverkomelijke practische bezwaren stuiten.

50. Rendementsverbetering bij de aloëwinning door uitpersen van de bladeren is om principiële redenen niet te bereiken, daar bij het uitlekken het sap reeds onder grote inwendige druk nagenoeg volledig wordt uitgeperst (tugor). Het op een centraal punt verzamelen en uitwassen van de uitgelekte bladermassa's, die nog zeer veel aangekleefde sap bevatten, leek principieel mogelijk; proeven en berekeningen brachten schrijver dezes echter tot de conclusie, dat de grote kosten verbonden aan het transport van de bladermassa naar een centraal punt een economisch bedrijf onmogelijk maken.

51. De windkracht is wel in het klein, echter tot nog toe niet in het groot toegepast voor het opwekken van electrische energie. De pogingen om tot dit laatste te komen, worden echter in verscheidene landen gedurende de laatste tijd met ijver voortgezet. Daar de krachtige wind op Curaçao zeer constant is wat betreft richting en sterkte, is het wellicht niet geheel van belang ontbloot de ontwikkeling van de techniek in dit opzicht met belangstelling te volgen. Men sluite niet á priori de mogelijkheid uit dat, in een enigszins verwijderde toekomst de windkracht ooit een rol zou kunnen spelen bij de vraag, of bepaalde industrieën op Curaçao levensvatbaarheid bezitten.

Bevrijd U van pijnen, pijnlijkheid en rugpijn.

Met f 0.70 bent U klaar.

Spoedige verlichting zult U ondervniden wanneeer U goed inwrijft met Omega Olie.

Het bevat producten om pijnen te verlichten, waardoor het zoo populair geworden is in geheel Curaçao voor pijnen, verstuiking, lamheid en andere koellingen.

Gebruik een flacon van f 0.70 voor rugpijn — trekt pijnen, opzwellingen ontstekingen weg.

Goed inwrijven voor stijve hals, pijnlijke armen, voeten, verkoudheid — altijd resultaat.

Gebruik het met vertrouwen voor Uw kwellende rheumatiek, nheurastenie — rugpijn — neuralgia — het stelt U niet teleur — een flacon krachtige en onschadelijke Omega Olie, kost maar f 0.70 in elke Apotheek van Curaçao. 1

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT

In Nederland en België heerst nog zo'n beetje het staartje van de storm, waardoor beide landen in het laatste weekend werden opgezweept. Duitsland beweert dat deze alarmerende berichten van een mogelijk Duitse inval slechts fantasieën zijn, welke door de geallieerden in de wereld gestuurd worden, om Duitsland in een kwaad daglicht te stellen. Het is echter wel wonderlijk, dat Duitsland eerst een 48 uur later met een dementi kwam van deze fantasieën, en nog niet eens een dementi, maar met bovenstaande bewering.

En het is en blijft verder een vreemd verschijnsel dat Duitsland tegen de grenzen van beide landen niet minder als een millioen soldaten gelegerd heeft.

Vandaar dan ook dat de geruchten over een mogelijke inval zoveel succes hebben en inderdaad, wat we deze week uit de Amerikaanse pers gemerkt hebben, de antipathie tegen Duitsland in hoge mate versterken.

Het verdere oorlogsnieuws is, zoals het reeds maanden het geval is, van geen betekenis; aan het Westfront geen nieuws, en even voordat we dit schreven, werd er door de radio bericht van een aan de gang zijnde luchtzeegevecht voor Helgoland, maar als de eindberichten komen, zal het wel weer zijn, dat de bergen een belachelijk klein muisje ter wereld brachten.

In Londen heeft tengevolge van sabotage een ontploffing plaats gevonden in een kruitfabriek: Minister Gross heeft in het Engelse parlement een tafereel opgehangen van de slechte economische toestand in Duitsland en dan komt ten slotte Finland, dat zich maar dapper blijft verzetten tegen de Russische millioenen.

Echter niet zonder zware verliezen, vooral van wege de geweldige Russische luchtbombardementen.

Stalin kruist het zwaard met een waardigen tegenstander, wiens staal misschien breken, doch nooit weifelen zal: maarschalk Mannerheim, den voorzitter van de Finse verdedigingsraad.

Aan het hoofd van 12.000 boeren, hoofdzakelijk gewapend met ganzeroeren, versloeg Mannerheim twee-entwintig jaren geleden in Finland 90.000 man goed georganiseerde bolsjewistische troepen.

Er is geen vastberadener vijand van het bolsjewistische „bederf" in Europa dan Carl Gustav Mannerheim en Stalin weet dat.

Eigenlijk is het niet helemaal juist, te zeggen, dat maarschalk Mannerheim de Russen uit Finland verdreef, want in de „zak", dien hij in 1918 met zijn leger van boeren vormde, werden 70.000 Russen gevangen genomen, van wie er niet één ontsnapte. Twee-honderd-vijf-veertig hunner werden geexecuteerd en de rest werd door honger en ziekte in concentratiekampen gedecimeerd.

Onlangs heeft een Engelse correspondent maarschalk Mannerheim een bezoek gebracht in zijn villa, hoog boven Helsinki, aan de zee gelegen.

Als hij in zijn werkkamer opstaat, om den gast te begroeten, stapt hij over een geweldige tijgerhuid. De tijger is dood, maar toen hij nog leefde, was hij een gevaarlijke menseneter. Hij is afkomstig uit Nepal en heeft drie kogels in het lichaam, afkomstig uit het geweer van Mannerheim.

De handdruk van Mannerheim is even krachtig, als toen hij de oorlogstrompetten van den tsaar volgde in het Oosten naar Wladiwostock en in het Westen in Pruisen met de keizerlijke garde.

Toen in 1917 de revolutie uitbrak, verliet luitenant-generaal Mannerheim zijn cavaleriecorps en spoedde zich naar Finland. Zijn land, practisch een Russische provincie, had zich onafhankelijk verklaard, een proclamatie, die gemakkelijk uitgevaardigd was, maar minder gemakkelijk in practijk kon worden gebracht.

Hij trad in dienst van de voorlopige regering en kwam tot de ontdekking, dat zij niet veel meer was dan een ongewapende debating club temidden van gewapende wanorde.

Moskou eiste oorlog tegen Finland. Door eindeloze bossen en over bevroren meren voerde Mannerheim zijn 12.000 vrijwilligers naar het Noorden waar zij zich verzamelden. Hij besloot tot de aanval over te gaan.

„Diezelfde avond", aldus vertelt hij zelf, „kreeg ik een telegram van de regering. Zij smeekte mij, het vuur niet te openen. Zij vreesde dat wij tegen Rusland de nederlaag zouden lijden.

Ik stak het telegram in mijn zak en gaf bevel tot de aanval".

De bolsjewisten werden op de vlucht gedreven. Mannerheim wapende zijn manschappen met de buit en vier maanden later had hij drievijfde van zij land heroverd.

Helsinki en de Finse Golf bleven echter in Russische handen.

Tegen Mannerheim's wil riep de regering de hulp van de Duitsers in. Hij verliet op staande voet de zaal, waar de besprekingen werden gevoerd en ging naar Zweden met de verklaring, niet eerder te zullen terugkeren, voordat de Duitsers het land weer zouden hebben verlaten. Dit gebeurde echter niet eerder dan toen het Duitse rijk in 1918 ineenstortte.

Toen voeren vier met meel geladen schepen de haven van het uitgehongerde Helsinki binnen. Mannerheim had ze uit Zweden gezonden. De bevolking van Helsinki danste die Decembermorgen door de straten der stad en riep voortdurend zijn naam.

Finland's redder had die dag koning, dictator, alles, wat hij maar wilde, kunnen worden. Hij werd gedwongen, het regentschap over het land op zich te nemen, doch legde dit het volgende jaar reeds weer neer, toen hij zag, dat het land geen anderen souverein wilde dan zichzelf.

Mannerheim is tijdens zijn leven gedecoreerd door den tsaar wegens zijn dapperheid tegen de Duitsers en door den Duitsen keizer wegens zijn dapperheid tegen de Russen. Twee jaar geleden werd hij door Hitler gedecoreerd.

„Ik kan niet direct zeggen, waarmee", aldus de maarschalk. „Ik veronderstel, dat het grootkruis van de orde van het een of ander was. Het was bij gelegenheid van mijn zeventigste verjaardag".

Opkijkend naar zijn lang, slank figuur, de vastberaden, gevaarlijk vastberaden lippen ziende, valt het den correspondent moeilijk bij het horen van deze leeftijd een beweging van ongeloof te verbergen. Maar in de gezonde lucht van Finland worden de mensen pas laat oud.

De maarschalk, die de gedachten van den correspondent raadt, glimlacht. Hij was immers zeventig jaar, toen hij, van de zwaaiende rug van een olifant af in Nepal die drie kogels afschoot op de tijger, wiens huid zijn werkkamer thans siert.

Maarschalk Mannerheim draagt slechts één onderscheiding (de overige heeft hij zorgvuldig weggeborgen): het Finse kruis.

UIT DE INTERNATIONALE PERS.

RODE GEVANGENISSEN.

De goedkoopste en makkelijkste manier, om zich van hun gevangenen te ontdoen, bestaat bij de Russen in het ten dode toe kwellen van hun slachtoffers en ze vervolgens in zee te werpen.

Aldus doet men in de Russische strafkolonie te Slon. Meer dan honderdduizend gevangenen heeft men op deze manier opgeruimd.

Een vroegere kerk van het Solovetsky klooster wordt gebruikt als barak voor de verbannenen. Er verblijven daar ongeveer 2000 mensen, meestal priesters. Iedereen krijgt 300 gram zwart brood en gerstesoep per dag en niets meer.

Men moet 12 uur werken en de kleederen bestaan uit oude vodden. Minstens vijf van de tien gevangenen valt onder het werk uitgeput neer. Kunnen zij zich zelf weer ophelpen, dan is het goed; anders blijven zij liggen en sterven, waarna hun lichaam in zee wordt geworpen.

Meer dan tweeduizend priesters zijn op deze wijze al doodgemarteld. Een bestraffing van de roden bestaat hierin, dat zij hun gevangenen blootsvoet en naakt door de sneeuw laten marcheren en dat in de meest felle koude. Bij zo'n wandeling sterft dan ook minstens de helft.

In het vrouwenkamp, Sekirka, zijn 420 gevangenen, het meest vrouwen uit de vroegere hogere kringen. Deze vrouwen gelijken op geesten uit de hel.

Hun lijden is met geen pen te beschrijven. Zij zijn gekleed in aardappelzaken. De meeste dezer vrouwen zijn gevangen genomen, omdat zij geweigerd hebben de bijvrouwen te worden van de huidige bewidhebbers.

DE ENGELSE OORLOGSHAVENS

Haast iedere dag horen of lezen we in de Nieuwsberichten deze naam, de baai van Scapa Flow, waaromheen de Orkney-eilanden gegroepeerd liggen en waar het bolwerk ligt der Engelse vloot en waar de geweldige dreadnoughts zich veilig waanden, totdat de duikbootcommandant Gunther Prien, de voor anker liggende Royal Oak tot zinken wist te brengen.

Men mag over de Nazis denken, zoals men wil, maar dat er onder de Duitsers knappere staaltjes worden verricht als onder de geallieerden, is een feit, dat zowel nu spreekt, als in de vorige oorlog gesproken heeft.

Daarentegen heeft Engeland een groter overwicht door zijn aantal van schepen, waarover we nog kort geleden geschreven hebben.

Die schepen nu hebben hoofdzakelijk Scapa Flow tot basis: een natuurlijke vesting in zee, zouden we het kunnen noemen. Immers de door de rotsachtige eilanden ingesloten baai is slechts toegankelijk door nauwe, met klippen bezaaide en verder met mijnen en stalen netten afgesloten vaargeulen, die zich in alle richtingen kronkelen en vroeger reeds voor de schepevaart zó gevaarlijk waren, dat een der smalste vaargeulen als het ware opgevuld zit met wrakken van verongelukte schepen.

De verschillende eilanden vormen geweldige borstweringen van basalt en graniet. De Orkney-eilanden lagen eens onder de gletsers van het ijstijdperk bedolven, toen half Europa het aanzien had van Groenland. De gletsermassa's strekten zich tot Nederland uit.

Op de Orkney-eilanden hebben de gletsers de rotsen op de meest grillige manieren vervormd, de kusten scherp afgebroken, zodat ze hier en daar loodrecht uit de zee oprijzen. Waar eens de strijd woedde tussen het ijs en de langzaam maar zeker milder wordende natuur, vestigde Engeland zijn voornaamste vlootbasis, als het ware ver van de bewoonde wereld en met als reserve voor zijn vloot de geharde vissers,die als loodsen en verkenners dienst doen.

De Orkney-eilanden kunnen bogen op een gematigd kimaat. Maar het regent er vaak en het mist er bijzonder veel, zodat het van zee uit niet gemakkelijk is. er te komen. Alles vormt er een natuurlijke verdediging.

Was het wonder, dat heel Engeland verbaasd en verontwaardigd was over het feit, dat de „Royal Oak", in het maritieme hart van Engeland kon getorpedeerd worden? Het was nog erger, dan dat het schip langs een Londense kade tot zinken werd gebracht.

De manier, waarop de Duitse duikbootcommandant vermoedelijk zijn waagstuk volbracht, werpt enig licht op de structuur der natuurlijke vesting, die Scapa Flow heet. Ze bestaat uit de grote eilanden Pomona, Hoy, Holm, South Ronaldsay, Switha en een aantal kleinere, waartussen tal van schiereilanden en nauwe landtongen naar voren steken. Es is slechts één ingang, de z.g. Hoxa Sound, welke tot dusver als doordringbaar werd beschouwd. Hierom hield men er steeds met de grootste nauwkeurigheid wacht en de Engelse oorlogsschepen kunnen er slechts door, nadat vooraf afgesproken signalen gewisseld zijn.

De daad van commandant Prien bewees de mogelijkheid, door één der minder goed bewaakte ingangen te glippen. Daarnaast blijft inmiddels de waarschijnlijkheid bestaan, dat hij zijn schip als een Engelse onderzeeër camoufleerde en na achter de signalen gekomen te zijn, kalm naar binnen is gevaren. Het is echter een veronderstelling, niets meer

Maar de Engelsen konden zich eenvoudig niet voorstellen, dat ze in Scapa Flow konden worden belaagd. De opvarenden van de „Royal Oak" dachten aanvankelijk aan een ontploffing en doordat er verkeerde maatregelen gecomandeerd werden, verdronken er zoveel.

De 120 vierkante mijlen oppervlakte van diep water, met slechts vier nauwe toegangen, aan alle kanten ingesloten, werden als een afdoende bescherming bechouwd, zulks te meer na de verbeteringen, tijdens de wereldoorlog aangebracht.

In 1914 werd de Hoy Sound nog gebruikt, zowel door transportschepen als door kruisers. Maar toen de „Hampshire" even buiten deze vaargeul op een mijn liep — zoals men zich wellicht herinneren zal, ging Lord Kitchener er mee ten onder — legde men hier eveneens afdoende versperringen en vertrouwde nog slechts op de Hoxa Sound als ingang, waarvan de toegang en de omgeving het best verdedigd kan worden. Er bevinden zich stalen netten in honderden mijnen, die van de wal af tot ontploffing kunnen worden gebracht. De Engelsen pasten bij de nettenversperring twee systemen toe, het z.g. guardian en het z.g. protector systeem. Zo zijn er netten, die waarschuwen, wanneer ze door een onderzeeboot geraakt worden, zodat men van de wal af de boven aan een het gemonteerde mijnen kan doen ontploffen en netten, die los hangen en samen met stalen kabels zich om de schroef van een onderzeeboot moeten woelen. Verder is de Hoxa Sound bezaaid met z.g. electrische ogen, waardoor in het duister varende schepen ontdekt kunnen worden.

Het is zelfs voor de Engelse oorlogsschepen geen gemakkelijk karwei door deze versperringen heen te komen, alhoewel de gezagvoerders de ligging der netten en mijnen natuurlijk precies kennen. En toch...... Een Duitse onderzeeboot sloop binnen.

Zoals gezegd, kon dit gebeuren, doordat ze misschien achter Engelse schepen aanvoer. Maar waarschijnlijker is, dat ze haar weg langs de kust zocht en wel door de Holm Sound. Achteraf vertelde de Duitse duikbootcommandant, te zijn gezien door een automobilist, toen hij vlak langs de kust voer. Hij moet zijn weg hebben gezocht door de enge ruimten, die open gebleven waren tussen de kust en de mijnenvelden.

De Duitse vlootcommandant, die Prien uitzond, moet wel de memoires van admiraal Jellicoe hebben gelezen. Deze uitte in zijn boek van oorlogsherinneringen zijn verbazing over de omstandigheid, dat de Duitsers in het begin van de oorlog nooit geprobeerd, hadden, een verrassende aanval op Scapa Flow te doen. „Ze beschikten", aldus de Engelse zeerob, over 'n groot aantal torpedoboten en onderzeeërs. Eigenlijk bezaten ze er een teveel van, dat ze gevoeglijk aan een gewaagde aanval hadden kunnen opofferen. Ze hadden in de winter van 1914-18 werkelijk niets beters kunnen doen, dan onze vlootbases aan te vallen".

Naar het schijnt, heeft men in Duitsland deze waarschuwing ter harte genomen en onmiddellijk na het uitbreken van de oorlog werden aanvallen ondernomen, zowel op Scapa Flow als op de Firth of Forth. Ook deze vlootbasis komt herhaaldelijk in de oorlogscommuniqué's voor. Duitse vliegtuigen hebben er meermalen stoutmoedige raids op beproefd, met het speciale doel, de beroemde brug over de Firth of Forth te vernielen. In October werden de kruisers Southampton en Edinburg met bommen bestookt en beschadigd, waarbij 15 man gedood en 35 gewond werden. Ook de torpedoboot „Mohawk" werd gebombardeerd, ten spijt van haar bewapening met een z.g. Chicago-piano, een achtlopig kanon, dat uit iedere loop elke twee seconden een granaat van 37 m.m. kan afschieten en als buitengewoon doelmatig tegen duikende vliegtuigen beschouwd.

Aan het bombardement van de Firth of Forth-brug zijn een paar Schotse moppen verbonden. Toen de Duitse vliegtuigen er over zwiepten, reed er een trein. Volgens het zeggen, weigerden de passagiers, uit te stappen en zich te voet in veiligheid te brengen, aangezien ze dan misschien voor de tweede maal de reiskosten naar Edinburgh moeten betalen. Andere Schotten zetten bootjes uit, om de vis te verzamelen, die door de slechts het water rakende en daar ontploffende bommen gedood en aan de oppervlakte waren gebracht.....

Diep in de Firth of Forth ligt de Rosyth Naval Base, niet ver van de stad Edinburgh vandaan. De Firth of Forth is er het smalst. Ze is trouwens overal tamelijk smal en aan weerskanten gemakkelijk te verdedigen, terwijl tegenover de ingang het eiland May ligt. Daar strekken zich ook de beschermende mijnenvelden uit.

Scapa Flow en Firth of Forth zijn de twee grote Engelse oorlogshavens, waarop de activiteit der Duitse luchtmacht vermoedelijk wel steeds weer gericht zal worden. De Duitsers zullen het vooral op Scapa Flow gemunt hebben, want daaraan is verbonden de herinnering aan de grote nederlaag der Duitse vloot, die bij het verdrag van Versailles aan de Engelsen moest worden uitgeleverd. Ze stoomde aanvankelijk op naar de Firth of Forth, waar de officiële overgave plaats vond. Hierna werd ze te Scapa Flow geinterneerd. Toen de Engelse vloot op manoeuvre ging, gaf de Duitse admiraal von Reuter bevel, de schepen te doen zinken. Dit gebeurde op 21 Juni 1919. Vijftig van de vier en zeventig Duitse oorlogsbodems gingen, met het admiraalschip „Friedrich der Grosze" vooraan, in de diepe baai ten onder. Ten aanzien van de rest konden de Engelsen deze merkwaardige zelfmoord van een vloot verhinderen. Later is een aantal schepen gelicht.

De Duitse vloot zonk ter hoogte van het Cava-eiland, bij de z.g. Calves rotsen. Daar lag ook de „Iron Duke", toen dit slagschip kort geleden door Duitse bommenwerpers bestookt werd.

Elke slag, die aan Scapa Flow en de daar liggende Engelse vloot wordt toegebracht, wordt in Duitsland gevierd als een vergelding voor de weinig roemrijke ondergang van admiraal Von Reuter's schepen.

Intussen verdiepen de maritieme experts zich nog steeds in de manier, waarop Prien Scapa Flow kon binnendringen. Volgens de mening van Amerikaanse deskundigen moeten de Duitsers van te voren de daar liggende mijnenvelden en onderzese versperringen gefotografeerd hebben. Ze achten dit van de lucht uit met bijzonder sterke camera's heel goed mogelijk. Aan de hand van de foto's zou Prien zich een koers hebben uitgestippeld.

Wijs geworden door een duur betaalde ervaring, hebben de Engelsen thans elke vierkante meter van de kleinere doorvaarten afgesloten.

Ashtma-kiemen gedood in 3 minuten.

Benauwdheid, kortademigheid, asthma en bronchitus verwoesten uw gestel, ruineren uw gezondheid en hart. MENDACO, het recept van 'n Amerikaans dokter doodt astma-kiemen in 3 min., zuivert het bloed en geeft nieuwe kracht, zodat u 's nachts rustig slaapt, beter eet en blijer leeft, MENDACO is zo succesvol. dat het u garandeert 'n vrije adem in 24 uur te geven, uw asthma te genezen in 8 dagen of geld terug voor leeg pakje. Haal heden nog MENDACO bij uw botica.

MENDACO De garantie beschermt u.

Eindigt asthma, bronchitus, hooikoorts. 1

De Heer en Mevrouw

JULIUS L. PENHA Jr.-MADURO

geven hierbij kennis, dat de voltrekking van het voorgenomen huwelijk van hunne dochter

OLGA

met den Heer

EGON D. BAIZ

zal plaats hebben op Woensdag, den 24sten Januari 1940.

Receptie: Julianaplein 26 om 8.30 n.m.

De Heer en Mevrouw

I. BAIZ -- HENRIQUEZ

geven hierbij kennis, dat de voltrekking van het voorgenomen huwelijk van hunnen zoon

EGON

met Mejuffrouw

OLGA LOPEZ PENHA

zal plaats hebben op Woensdag, den 24sten Januari 1940.

Men wordt verzocht deze kennisgeving te willen beschouwen als eene persoonlijke uitnodiging.

SEMINARIES GESLOTEN.

Volgens het Zwitserse persbureau Kipa, zijn op last van hogerhand de seminaries te Praag, Koninggratz, Budweis, Brum en Olmutz gesloten.

Dit is geschied naar aanleiding van de relletjes, welke onlangs door de studenten in Bohemen plaats hadden,

Alhoewel men bewijzen kon, dat niet een der studenten van deze seminaries er aan mede had gedaan, was het verzoek tot heropening tevergeefs,

Hartkwaal veroorzaakt door Hoge Bloeddruk.

ndien U pijnen hebt in de hartstreek, hartkloppingen, duizelingen, pijnen in voor- en achterhoofd en boven de ogen, kortheid van adem, zenuwpijn, of slechte slaap, kort van memorie en energie, indigestie, angst en vrees, dan worden uw ziekten waarschijnlijk veroorzaakt door hoge bloeddruk. Dit is een geheimzinnig verschijnsel dat meer doden maakt dan kanker, omdat de symptomen zo gewoon zijn en dikwijls worden aangezien voor gewone ongesteldheden. Als U lijdt aan een van deze symptomen, kan uw leven in gevaar komen door een hartkwaal of 'n verlamming, en U zoudt beginnen te kuren. De allereerste dosis Hynox een nieuwe medische ontdekking, reduceert de Hoge Bloedpruk en maakt U veel jaren jonger in korte tijd. Haal vandaag nog Hynox, bij uw apotheek. Het is gegarandeerd U beter en sterker te maken, anders geld terug voor ledige verdakking.

3

Eenige en Algemeene bekendmaking.

Wij maken onze stroomverbruikers er op attent, dat de stroomkwitanties over de maand DECEMBER zonder uitzondering voor of op 24 JANUARI betaald moeten worden.

Alle na deze datum niet betaalde Kwitanties zullen door ons worden geïncasseerd, verhoogd met EEN GULDEN incassokosten.

Wij verzoeken onze verbruikers tijdig hun kwitanties te voldoen, ten einde ons niet te noodzaken tot afsluiting over te gaan.

ELECTRICITEITBEDRIJF. CURAÇAO.

Invencion di glandula ta restaura hubentud den 24 ora.

Sufridornan di perdida di vigor, nerviosidad, curpa debil, sanger impuro, falta di memoria, i esnan koe ta bieuw i acabá promer koe nan tem lo ta contento di tende di un invencion di glandula pa un Dokter Americano. Es invencion nobo aki ta haci posibel pa restaura liher i facil vigor di bo glandulanan i bo curpa, pa doena bo sanger rico i puro, pa doena bo sintir i memoria forza i haci bo sinti bo un hende nobo den 8 dia. En berdad, es invencion aki koe ta un remedi casero gustoso, na forma di tableta facil pa toema, e ta kita operacion di glandula i ta coeminza na doena vigor nobo i energia den 24 ora, ainda e ta absolutamente inofensivo i di accion natural. Succeso di es invencion sorprendente aki, yamá VI-TABS t'asina grandi na America, koe el ta distribui pa toer boticario aki bao di garantia di completa satisfaccion o bo placa di buelta. Den otro palabra, VI-TABS mester haci bo sinti bo jen di vigor i energia i di 10 te 20 anja mas hoben, o solamente bo ta manda di buelta e paki bashí i bo ta hanja bo placa trobe. Un botter especial, dobbel forza di 48 VI-TABS ta costa menos i e garantia ta proteha bo.

VI-TABS ta restaura valor i vitalidad. 1

CURACAO.

TELEGRAMBRIEVEN.

De Directeur van de Landsradio- en Telefoondienst deelt ons mede, dat met ingang 15 Januari 1940 in het verkeer tussen Nederl. West Indië en Nederland zijn ingevoerd zogenaamde telegrambrieven, met betaalde dienstaanwijzing T.B.

De inhoud dezer telegrammen moet uitsluitend uit verstaanbare taal in het Nederlands bestaan. Deze telegrambrieven worden besteld op de zesde dag, na aanbieding ten kantore van uitseining.

Het tarief bedraagt **5 cent per woord** tot en met 100 woorden met een minimum van 50 woorden per telegrambrief en **3 cent per woord** voor de woorden boven 100, verhoogd met 25 cent per telegrambrief voor porto.

De adressen moeten volledig zijn, m.a.w. telegram-adressen zijn niet toegelaten. Als bijzondere diensten zijn alleen toegelaten R.P. (betaald antwoord) P.R. (Post aangetekend) G.P. (Poste restante) en C.P.R. (Poste restante aangetekend).

Aanbieding, overbrenging, of af-[illegible] boden.

Ook tussen Nederl. West Indië en Nederl. Oost Indië worden deze telegrambrieven aangenomen, tegen dezelfde voorwaarden met dien verstande dat het tarief het dubbele bedraagt.

BIJEN EN HONING.

Dezer dagen werden enige notabele burgers van Curaçao aangenaam verrast met een proefflesje gevuld met rasechte en zeer smakelijke Curaçaose honing saamgegaard door onze nijvere Gouvernementsbijtjes.

In het begin van 1939 rees bij Economische Zaken het denkbeeld om op Curaçao eens een poging te wagen met een kleine bijenstal en de practische resultaten af te wachten. Veel geld kon daar niet mee gewaagd worden en nadat de gebruikelijke weerstanden overwonnen waren, arriveerden in **Juni j.l.** een zestal kasten met zes bijenvolken, welke echter door de reis van Trinidad Curaçao slechts in matige conditie arriveerden.

Volgens de theorie van liever een sterk volk dan twee zwakke werden om de andere kast de koninginnen verjaagd en de volken samengevoegd.

Toen van Gouvernementswege bijen zouden worden geimporteerd, hebben vele wijze mannen het hoofd geschud. Men weet toch dat Curaçao geen bloemen heeft en waar anders moeten de bijen de honing vandaan halen? Nader onderzoek wees echter uit dat Curaçao voor bijenbegrippen lang niet arm aan bloemen is. De bijen toch vragen niet naar opvallend schone bloemen, wel echter naar aan schoonheid desnoods minder bedeelde doch honingproducerende bloemen. Dit kunnen de onaanzienlijkste zijn, welke door ons in de gewone wandel niet worden opgemerkt. Veel weten wij nog niet over deze planten in de tropen, doch enkelen zijn toch bekend. Wie Uwer heeft de bloemen opgemerkt aan de cocospalm, de mangrove, de manzalienja, toch worden ze in de litteratuur genoemd als uitstekende honingbronnen. Ook zijn als zodanig bekend de cactussen, in het bijzonder de Spaanse juffer, citrusbomen (laracha's, lemoentjes), de divi-divi, de tamarinde, de mango, diverse cassia soorten en ongetwijfeld vele andere bomen en struiken, welke hier voorkomen en waarvan ons de waarde in dit opzicht nog onbekend is.

Wij missen hier natuurlijk de heidevelden uit Holland, de uitgestrekte alfalfa- en klaverweiden, de grote citrusboomgaarden, welke bijv. in de Verenigde Staten te vinden zijn en waardoor de bijenhouderij aldaar als een zelfstandig beroep kan worden uitgeoefend.

Het behoeft echter nog niet de directe bedoeling te zijn om in Curaçao tot een bijenhouderij in het groot te geraken, dit zou in het huidige stadium al te optimistisch gedacht zijn! Het moet hier voorlopig nog gezien worden als een nevenbedrijf ten dele uit liefhebberij gedreven. Dan zal het houden van bijen alhier zeker mogelijk zijn, dit is door de eerste proefneming alreeds bewezen. Gedurende de paar maanden dat de bijen hier nu rondgevlogen hebben, waren zij in staat zich uitstekend te handhaven en reeds een opvallend groot quantum honing te leveren. Over de waarde van honing en het nut van bijen zijn reeds boeken vol geschreven. Honing is als voedingsmiddel zowel voor volwassenen als voor kinderen een zeer hoogwaardig product. Het heeft ook grote medicinale betekenis.

Naast het feit dat de bijen dit product voortbrengen, bevorderen zij de bestuiving in de vruchtbomen en landbouwgewassen. Het is een bekend feit dat in boomgaarden waar bijen aanwezig zijn de kwaliteit van het fruit verbeterd en de quantiteit vermeerderd wordt.

Voor het houden van een behoorlijke bijenstal is enige kennis en ondervinding nodig, welke niet alleen uit een boekje verkregen kan worden, doch in de practijk moet worden opgedaan. Het werk kan niet aan een ieder worden toevertrouwd, het moet gedaan worden door iemand welke er interesse voor heeft. Men late zich niet afschrikken door het bezwaar dat bijen een venijnige angel hebben. Zij steken niet, dan wanneer zij er toe gedwongen worden, vanzelfsprekend volgens hun eigen inzichten. Hieruit volgt dat wanneer men hun gewoonten kent, het oplopen van steken een zeldzaamheid wordt. Ervaren bijenhouders werken dagen achtereen geheel onbeschermd te midden hunner bijen, zonder een steek op te lopen.

Het klimaat hier te lande is wegens het ontbreken van veel natte dagen gunstig voor de bijencultuur. Trinidad — met een belangrijke hogere regenval — heeft een zeer geslaagd honingbedrijf van de fraters van Mount St. Benedict.

Meer uitgebreide inlichtingen voor belanghebbenden zullen te allen tijde gaarne door de Landbouwkundige Dienst verstrekt worden. Wie meldt zich als vrijwilliger?

B.

JEUGD EN BIOSCOOP.

Bij een rechtszitting de vorige week, over een 10 tal inbraken van een betrekkelijk jeugdige delinquent van 21 jaar, sprak de verdediger de Heer L. O. Lampe, over de slechte invloed van de bioscoop op dergelijke personen.

We mogen wel veronderstellen, dat de Heer Lampe redenen had, om dit punt in de verdediging aan te voeren.

De Amigoe heeft nog niet zo lang geleden geschreven, dat er bij onze bioscoopkeuring iets niet in orde is, althans in de controle of de door de keuringscommissie gemaakte coupures worden uitgevoerd.

We vernamen nog niets van verbeteringen in deze, hetgeen ons niet verwondert, wanneer we althans juist zijn ingelicht over de mentaliteit in deze, welke in de boezem van de bioscoopcommissie zelf heersende is.

Het ging toen over de keuring voor ouderen.

Maar blijkens de contours van het rechtsgeding van de vorige week, schijnt de huidige kwestie meer te gaan over het nu niet bepaald nieuwe probleem van de jeugd in de bioscoop. Want al is nu de delinquent in kwestie reeds 21 jaar, het is eigenlijk de jeugd, die het meest beinvloed wordt door de filmvoorstellingen van misdaad en speciaal diefstal.

Een ieder zal wel weten, dat een van de belangrijkste factoren bij de filmkeuring is, de jeugd-bescherming. En nu is er al zoveel geschreven of men moet keuren op toelaatbaarheid of op geschiktheid, dat we daarover niets meer te zeggen hebben. Maar we geloven wel, dat we als algemene regel bij de huidige filmkeuring kunnen vooropstellen, wat inderdaad de Heer van Staveren, de voorzitter van de Nederlandse Centrale filmkeuringscommissie als regel gaf: dat „een toegelaten film nog lang niet altijd voor personen beneden de achttien jaar aanbevelingswaardig behoeft te zijn. De overheid heeft het nooit als haar taak beschouwd om op de stoel van de ouders te gaan zitten. Mijn persoonlijke mening is, dat de ouders verplicht zijn toezicht uit te oefenen op het bioscoopbezoek van hun kinderen. Wie zulks niet doet, verzaakt op een schromelijke wijze zijn plicht".

Aldus het woord van de voorzitter van de Nederl. centrale filmkeuringscommissie en uit de praktijk mogen we gerust concluderen, dat bij de Curaçaose filmkeuringscommissie, zoals ze thans is samengesteld, een zelfde norm de keuringen regelt.

Men begrijpe ons goed: we willen hiermede niets ten nadele van onze keuringscommissie zeggen. We willen zelfs toegeven dat ze het moeilijk anders kunnen doen. Maar het feit ligt er.

En met dit feit zal men rekening hebben te houden. We kunnen daarbij dan de volgende opmerkingen maken.

Op de eerste plaats zullen in, wat de Heer van Staveren noemt, „toezicht der ouders op het bioscoopbezoek van hun kinderen" vele, zeer vele ouders om verschillende redenen niet bevoegd zijn, hier een oordeel uit te spreken. Vaak is hun dit ook om andere redenen als gebrek aan tijd of interesse onmogelijk. Elke opvoedkundige zal onmiddellijk toegeven, dat het ideaal, de opvoeding van het kind in een eigen huis en door de ouders, in de practijk niet vervuld wordt. Vele ouders missen een behoorlijk inzicht inzake de geestelijke opvoeding van hun kinderen.

En het zijn meestal juist de kinderen van dergelijke ouders, merendeels uit de volksklassen voorkomend, die de bioscoop regelmatig bezoeken en dan, zoals men dit noemt, onder dak zijn.

En juist voor deze kinderen, die thuis absoluut geen tegenwicht vinden voor de mentaliteit en de ideeën, die ze in de bioscoop opdoen, bestaat er geen enkele beveiliging of correctie.

De ervaring leert, dat vele films, die voor veertien-jarigen worden toegelaten en zelfs voor alle leeftijden, zelden opvoedend werken en over het algemeen smaak-bedervend zijn. De Katholieke keuring — die we hier niet hebben, maar in Nederland wel — richt zich hoofdzakelijk op de morele strekking. Maar zelfs wanneer ze een film voor alle leeftijden toelaatbaar verklaart, betekent dit nog allerminst een aanbeveling. En men dient zich in zulk een geval allereerst te realiseren, dat het filmbezoek ook een opvoedkundig probleem aan de orde stelt.

Verwijdert Vergif en zuren uit Uw nieren.

Verbeterd Uw gezondheid en levenslust en houdt op met 's nachts wakker worden.

Als de nieren niet goed werken, worden ze zwak T de blaas wordt geirriteerd en de afvoer is brandend en pijnlijk — U slaapt slecht en U moet telkens naar de privé.

De veiligste en goedkoopste manier om hieraan een einde te maken, het bloedte zuiveren, gezonde actie te brengen in blaas en nieren is een doosje Haarlemmer Olie Capsules GOLD MEDAL van *f* 0.75, verkrijgbaar in elke apotheek, en het direct aanwijzing te gebruiken. U zult niet teleurgesteld worden. Let wel, dat U Haarlemmer Olie capsules GOLD MEDAL krijgt, die de echte is, direct vanuit Haarlem, Holland en bereid in America. Het versterkt de nieren en is een goed diuretique en antiseptisch.

De symptomen van nier- en blaaskwalen zijn: rugpijn, kramp aan de voeten, oogpijn, vochtige handen, zenuwachtigheidheid en verlies van energie. 4

Het wordt nu wel algemeen als een wetenschappelijk feit aangenomen, dat de ervaringen en invloeden, tijdens de jeugd opgedaan, voor een mens vaak beslissend zijn voor zijn hele leven en zijn doen en laten daarin.

Wanneer men dit in aanmerking neemt, is het duidelijk, wat de film in het gedachtenleven van een kind kan uitspoken, dikwijls zonder dat de grote mensen daarvan enig idee hebben.

Indertijd beklaagde een inzender in „Filmfront" zich over de brutaliteit van het filmjournaal, dat ruw en rauw na een catastrofe een vrolijk toneeltje weergeeft. Deze inzender ergerde zich over de harteloosheid, waarmede het filmjournaal het wereldgebeuren weergeeft.

De man had gelijk. Nu kunnen de meeste volwassen daar wel tegen en zullen ze het filmjournaal en in het algemeen het hele bijprogramma als een kwestie van smaak opvatten. Dat dit vaak beslist smakeloos en ordinair is, kan men bijna dagelijks constateren. De invloed, die ervan op de ontvankelijke kindergeest uitgaat, valt slechts te bevroeden en zou dankbaar studiemateriaal kunnen opleveren voor zich voor het probleem interesserende paedagogen.

Vaak alleen al om het volkomen negatieve van dit bijprogramma zou men tegenover de toelaatbaarheid afwijzend staan, als het om kinderen gaat.

Het zijn vaak kleinigheden, die hier belangrijk moeten worden geacht. Zo vonden we indertijd eens in de Maasbode een kritiek op het journaal, waarin de afkondiging van de wijzigingen in de Nederlandse grondwet werden vertoond.

De desbetrefende filmfabriek verlevendigde haar product sinds korte tijd met aardige vaak komische pentekeningen. De manier, waarop de afkondiging gekarakteriseerd werd, was inmiddels allesbehalve verheffend en moet het kind wel een zonderlinge indruk hebben gegeven van de aard dezer toch wel belangrijke gebeurtenis.

Wanneer we het geheel der bezwaren tegen het kind in de bioscoop overzien, moeten we concluderen, dat men zal behoren te streven naar speciale voorstellingen voor de jeugd, hetgeen het Nederl. Verbond hier reeds jaren met zoveel succes doet. En deze films, we weten het, worden met zorg gekozen en het aantal voorsteling is wel niet te veel, maar o.i. toch wel voldoende om de kinderen zo nu en dan een pretje te verschaffen.

En behalve dan voor deze speciale kindervoorstellingen, zou over het algemeen het wachtwoord moeten zijn: „**geen kinderen in de bioscoop**".

Er is op bioscoopgebied, vooral door het Amerikaanse „Legion of decency" veel, zeer veel verbeterd. Aangezien in de Ver. Staten bij de fabricatie van de film al scherp gelet wordt op de moraliteit, — al is dit uit pure zakelijkheid — toch geeft wellicht dit betere gehalte der films, menigeen aanleiding om minder nauwkeurig toe te zien.

Daarvoor echter is streng te waken. Een nauwlettende controle en een energiek stelling nemen, worden echter als het ware met de dag noodzakelijker.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Verlof (Binnenl.-, buitenl.-, buiten bezwaar van den Lande; vrijstelling van dienst).

M. P. B. Gorsira, Hoofd van de Dienst van het Kadaster, tevens Hypotheekbewaarder, 4 weken binnenlands verlof wegens ziekte.

C. E. Rincon, adjunct-commies ten kantore van den Koloniaal Ontvanger; 4 weken binnenlands verlof wegens ziekte.

Eervol ontslag aan:

Pedro A. Arends, boswachter op Aruba; op eigen verzoek wegens physieke ongeschiktheid.

Benoeming:

Francisco Lopez; tot boswachter op Aruba.

Mevr. H. A. J. Goslinga-Dijkstra; tijdl. tot onderwijzeres 3e kl. aan de Julianaschool voor M.U.L.O. te Oranjestad op Aruba.

Waarneming:

De Gouvernements-geneeskundige J. de J. Arends is tijdl. belast met het ambt van Directeur van de Openbare Gezondheidsdienst.

Bevordering:

C. F. E. Cruger, hoofdkommies der belastingen op Curaçao; tot kommies-verificateur, onder gelijktijdige ontheffing van de waarneming der betrekking van deurwaarder der belastingen op Curaçao.

Blijkens mededeling van den Consul der Nederlanden te Maracaibo is aldaar op de 28ste December j.l. overleden: **Martin La Cruz**, oud 80 jaren, Nederl. onderdaan, afkomstig uit Curaçao.

De Gouvernements-Secretaris,
Gronemeyer.

LA VIRGEN DE ALTAGRACIA.

Zondag a.s. is er te 9 uur Pontificale H. Mis in de Kathedraal van Otrabanda ter ere van La Virgen de Altagracia, waaronder een korte predicatie in het Spaans door Mgr. E. Perez, vicarius generalis van Santo Domingo en protonotarius apostolicus.

Een triduum is voor deze plechtige feestviering voorafgegaan in avondpreken gedurende deze laatste drie dagen.

Woensdagavond was in het Theater Brion een bijeenkomst, waar Mgr. Perez een conferentie hield over de historische banden tussen Santo Domingo en Curaçao. Deze avond was zeer goed bezet, vooral van wege het Spaans sprekende gedeelte van dit gebiedsdeel.

De promoto van deze feestelijkheden is de Heer Leopoldo Camarena. Onze gelukwensen aan de Dominicaanse kolonie met het welslagen van deze feestelijkheden.

FILMBESPREKING.

„THE PRIVATE LIVES OF ELISABETH AND ESSEX" (Roxy).

Roxy heeft zijn talrijke bezoekers gisteren een bijzonder mooie avond bezorgd. Na een mooi Journaal, waarin o.m. een verfilming van het sociale plan Westhof, en een op peil staande muzikale short, kwam een der mooiste filmen van de laatste tijd: „The private lives of Elisabeth and Essex".

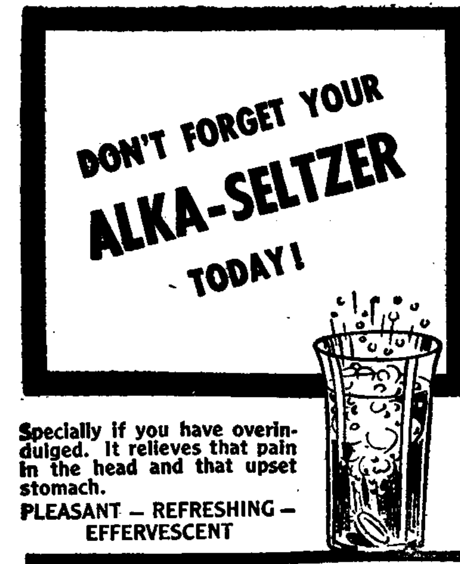
De regisseur Wallis heeft met Bette Davis en Errol Flynn, die de beide hoofdrollen spelen, deze historische film alleszins aanvaardbaar gemaakt. Bette Davis heeft de moeilijke taak om het grillige karakter van Elisabeth, in haar heerszucht en liefde, met groot talent uit te beelden; terwijl graaf Essex zeker door niemand beter had kunnen worden gespeeld dan door Flynn, met zijn zwierige gratie.

De film, die in mooie zachte kleuren gehouden is, brengt ons al aanstonds in de sfeer door een grootse en kleurrijke intocht van Essex, de overwinnaar van Cadiz. Maar de vreugde wordt wreed verstoord door Elisabeth, die hem door een klap zelfs lange tijd van het hof verwijderd houdt, zeer naar de zin van de intrigerende hovelingen.

Maar haar liefde roept hem weer terug en dan volgt er een lange reeks van ups en downs in hun liefdeleven, beiden hebben zij achter hun liefde één grote eerzucht: de troon van Engeland.

Als de Graaf de volksgunst gewonnen heeft, en de troon van Engeland voor het grijpen ligt, komt het meest dramatische gedeelte, als Elisabeth haar grote liefde verraadt en het leven van Essex offert om de troon van Engeland voor zich te kunnen behouden.

Dit deel met als slot de door van Essex is zeker het sterkste deel van deze film, die wij ten zeerste kunnen aanbevelen.

Nieren moeten vrij van zuren zijn.

Uw lichaam wordt door 9 millioen **nierfilters van zuren en vergif gezuiverd.** Vergif in uw nieren of blaas is oorzaak van 's nachts wakker worden, zenuwen, voetpijn, oogkringen, rugpijn, zuren, of moeilijk lozen, wat niet weggaat met gewone medicijn. Bestrijd die vergiften met CYSTEX. CYSTEX begint zijn werk in drie uur. Probeer het tot uw voldoening, en wees zeker dat het helpt of geld terug is gegarandeerd. Vraag uw apotheker vandaag CYSTEX.

CYSTEX. De garantie beschermt u.
voor nieren, reumathiek, blaas. 1

EMMASTAD

SPORTCLUB „ASIENTO"

Hockey.

Zaterdag 20 Januari a.s. herenhockeywedstrijd tegen „VAN ENGELEN". Terrein Rio Canario; Aanvang 4.40 n.m. precies; kleding Rood shirt, witte broek.

Opstelling „ASIENTO":

Soederhuyzen
Bunte Bakker
de Ridder Janknegt Dent
Hartgers v. Beveren Deelen de Mol
Kuipers

RESERVE: v.d. Vijver; v. Cogh, Grasman, Kögeler, v. Doeland.
SCHEIDSRECHTERS: Lotman, Mevrouw van Mourik Broekman.

WERELD IN VOGELVLUCHT.

NEDERLAND.

Overgenomen uit de Beurs & Nieuwsb.

Naar het Vaderland verneemt, zal de lichting 1924 niet en bloc afzwaaien, gelijk eerder werd gemeld, doch zal geleidelijk afzwaaien. Thans reeds is de cavalerie en bereden artillerie van deze lichting afgezwaaid, terwijl men met de overige wapens spoedig een begin zal maken.

De weekstaat van de Nederlandse Bank te Amsterdam toont aan, dat de goudvoorraad onveranderd is, de daling der circulatie bedraagt 17 millioen.

De Kamer heeft thans het voorlopige verslag uitgebracht op de begroting van Suriname. Men wees er op, dat men in de Memorie van toelichting weinig aantreft omtrent de uitvoering van de plannen inzake immigratie, irrigatie en landbouw voorlichting. Anderen meenden, dat de raming der middelen een lichte verbetering aangeeft ten aanzien van de algemene toestand. Het feit, dat voor immigratie en irrigatie belangrijke bedragen zijn uitgetrokken bewijst, dat de minister voortdurend zoekt naar wegen om de welvaart van Suriname te bevorderen. Van verschillende zijden betuigde men zijn instemming met de bevordering van immigratie van Javanen; anderen verzochten juist hieromtrent nadere inlichtingen. Gemeend wordt dat indien op deze voet wordt doorgegaan, Suriname een overwegend Indisch karakter zal gaan krijgen. Anderen deelden niet de vrees, dat de vestiging van Javanen als zelfstandige landbouwers de inheemse bevolking zou schaden. Zij meenden, dat de economische positie van Suriname hierdoor beter zou worden. Opneming van Suriname in 't luchtverkeer werd algemeen toegejuicht, terwijl de vliegveldplannen de algemene instemming verkregen.

Het Bestuur van de Fins Nederlandse vereniging te Den Haag, heeft zich in verbinding gesteld met het Ned. Rode Kruis omtrent de Nederlandse ambulance, daar het vertrek van een Nederlandse Rode Kruis ambulance naar Finland door de Finse regering op zeer hoge prijs wordt gesteld.

De Duitsers hebben thans langs de gehele Nederlandse grens een reusachtige draadversperring aangelegd, die electrisch geladen is. De bedoeling hiervan is, zo deelde men mede, om onbevoegden te verhinderen de Duitse grenzen over te steken en de troepenconcentraties, die achter deze grenzen plaats hebben gade te slaan, terwijl deze barricades van prikkeldraad tevens moeten worden gezien als een Noordelijke voortzetting van de Siegfriedlinie.

Minister Steenberghe, die enige tijd ongesteld was, is thans weer geheel hersteld.

In de nacht van 18 Januari heerste in het gehele land een strenge sneeuwval. Men verwacht strenge en aanhoudende vorst.

Sinds enige tijd is bij de K.L.M. een project in studie, welk project ontworpen is door den heer Plesman en dat neerkomt op het uitvoeren van lange afstandsvluchten met twee gecombineerde vliegtuigen. Medegedeeld werd, dat een en ander in een begin van uitvoering verkeert.

In verband met de torpedering van de Arendskerk deelde de Verenigde Scheepvaartmaatschappijen te Amsterdam mede, dat men voorlopig de vaarbeurten naar Zuid Afrika heeft stopgezet in afwachting van de behandeling der Arendskerk-zaak.

De directie van de K.N.S.M. te Amsterdam stond aan een verslaggever van de Telegraaf een interview toe, waarin men mededeelde, dat de K.N.S.M. niet gauw gebruik zal maken van nieuwe Benasfaciliteiten, daar deze ook niet nodig zijn voor de K.N.S.M. De bestelling van een nieuwe Simon Bolivar ligt momenteel buiten het bereik van de mogelijkheden zodat men trachten zal zich met een tweedehands schip te behelpen.

Firestone Producten

VERHEFFEN zich
VER BOVEN
ALLEN door
KWALITEIT
VEILIGHEID
en.....
onze ongeëvenaarde
SERVICE

Firestone — EXTRA LIFE

Firestone Service Store
ORANJESTRAAT 68. TEL. 2040.

Hiermede wordt bekendgemaakt, dat sedert den 8sten Januari 1940.

Gerard J. Schouten

niet meer in onzen dienst is, noch ook in eenige andere verhouding tot ons kantoor staat.

Mr. A. PAPIER & H. J. ROEFSTRA
Advocaten.

Het gemechaniseerd Britse leger heeft een nieuw velduniform, dat veel verschilt van het oude. Enige parlementsleden bewonderen het nieuwe tenue.

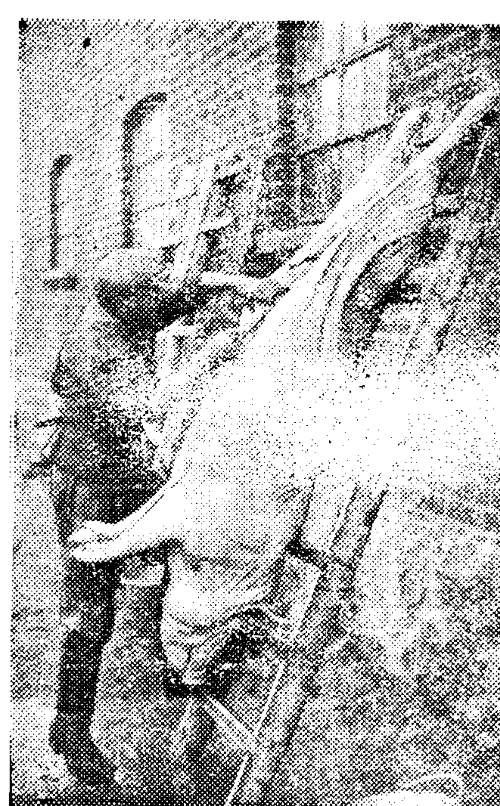
In China wordt met kracht opgetreden tegen het opiumgebruik. Een vrouwelijke Secretaris van de Anti-opiumbond hangt een manifest op tegen het gebruik van opium.

Een Dutise soldaat in niemandsland op verkenning. Hij haast zich om weer veilig terug te komen, na het volbrengen van zijn taak.

De foto stelt een gedeelte voor van de grote telefoon-installatie voor in Vaticaanstad.

Het lot van duizenden varkens in de Noordelijke landen gedurende de maand December.

Een huis in de Finse stad Viborg, dat bij het bombardement door de Sovjets werd vernield.

GRACE LINE

(Wijzigingen voorbehouden.)

AFVAARTEN VAN CURACAO:

WEEKELIJKSCHE AFVAARTEN VAN CURAÇAO NAAR LA GUAIRA EN PTO. CABELLO.

S.S. „SANTA ROSA" Januari 23

DIRECTE VERBINDING MET NEW YORK ELKE ZATERDAG.

S.S. „SANTA PAULA Januari 20

Uitsluitend buitenhutten met privé zoetwaterbad.

TWEEWEKELIJKSCHE AFVAARTEN:

VAN CRISTOBAL, CARTAGENA, BARRANQUILLA, EN ORANJESTAD (FACULTATIEF:)

S.S. „PEREIRA" Januari 18—19
S.S. „TACHIRA" Januari 24

NAAR LA GUAIRA, PTO. CABELLO, BARRANQUILLA, CARTAGENA, CRISTOBAL, BALBOA EN HAVENS AAN DE ZUID PACIFIC KUST:

S.S. „PEREIRA" Januari 18—19
S.S. „TACHIRA" Januari 24

S. E. L. Maduro & Sons, N.V. Agenten.

HERBERT HOOVER.
Voormalig President van U.S.A., voorzitter van het Amerikaanse hulpcomité voor Finland.

VON PAPEN.
Duitse ambassadeur in Ankara.

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE STOOMBOOT MAATSCHAPPIJ N.V.

K.N.S.M.

Curaçao. **Eerstvolgende aankomsten en afvaarten.**

VAN EUROPA:

ms. „HECTOR" (via Paramaribo en La Guaira) 24 Januari
ss. „COSTA RICA" (via de Colonlijnhavens) omstr. 26 Januari
ss. „HERMES" (via Trinidad) 2 Februari
ss. „SATURNUS" (via Barbados, Trinidad en Demerara) 2 Februari

NAAR EUROPA:

ss. „STUYVESANT" (via La Guaira, Trinidad, Barbados, Madeira en Lissabon) 1 Februari
ss. „COSTA RICA" (via La Guaira, Trinidad, Barbados, Madeira en Lissabon) 14 Februari

VAN NEW YORK:

ss. „AMOR" (via La Guaira en Pto. Cabello) 24 Januari
ss. „CALYPSO" (via La Guaira en Pto Cabello) 31 Januari
ms. „COLOMBIA" (via Port au Prince, La Guaira en Pto. Cabello) 4 Februari

NAAR NEW YORK:

ss. „FLORA" (via Pto. Cabello, facultatief) 26 Januari
ss. „HECTOR" (via Pto. Cabello, facultatief) 2 Februari
ms. „COLOMBIA" (via La Guaira, en Port au Prince) 5 Febr. 5 p.m.

NAAR PARAMARIBO:

ms. „NOTOS" (via La Guaira, Oriente, Trinidad en Demerara) 23 Januari
ss. „COTTICA" (via La Guaira, Oriente, Trinidad en Demerara) 6 Februari

NAAR BARRANQUILLA, CARTAGENA CRISTOBAL, KINGSTON EN PTO. LIMON:

ss. „STUYVESANT" (niet naar Cartagena, en Kingston) 21 Januari
ss. „HECTOR" (alleen naar Barranquilla) 25 Januari

NAAR MARACAIBO:

ss. „AMOR" Woensdag (via Aruba) 24 Januari
ss. „EL LIBERTADOR" Maandag (via Aruba) 29 Januari
„ss. „CALYPSO" Woensdag (via Aruba) 31 Januari

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

„De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD UITSLAGEN

R.C.C. 1 — S.U.B.T. 1 0—6.

WEDSTRIJD PROGRAMMA

MUNDO—NOBO

VRIENDSCHAPPELIJKE WEDSTRIJDEN.

21 Jan. 1940: All Surinaamse team — Combinatie R.C.C.-Jong Holland. (Visser)
21 Jan. 1940: B-klasse Sparta — Jong Curaçao (B. L. Dijk) *
28 Jan. 1940: A-klasse Hollandia 1 — Atletico 1 (Joens) *
28 Jan. 1940: A-klasse Jong Holland 1 — Volharding 1 (Oehlers)

De met % aangegeven wedstrijden beginnen om 9 uur v.m.
De met * aangegeven wedstrijden beginnen om 2.30 uur .m. precies.
De andere wedstrijden beginnen om 4 uur n.m. precies.
DUUR VAN ALLE WEDSTRIJDEN 2 × 40 minuten.

Met het oog op de vroeg invallende duisternis worden de verenigingen vriendelijk verzocht op tijd aanwezig te zijn.

Heren Scheidsrechters worden verzocht tijdig de competitieleider te berichten, ingeval zij verhinderd zijn. Adres competitieleider: E. Palm, Langestraat 78.

DE OPSTELLING DER ELFTALLEN.

All Surinam team:

R. Drielingen
H. Kamperveen Ch. Plet (capt.)
E. Emnes L. Kerk S. Dorwell
L. Henar O. Vianen F. Markiet L. Stomp W. Engel

O

J. Leonora (J.H.) Panneflek (R.C.C.) G. Pardo (J.H.) J. Ramirez (J.H.) R. Maduro (J.H.)
Meulens (R.C.C.) H. Leers (J.H.) E. Leonora (J.H.)
F. d.c. Gomez (R.C.C.) Chacuto (J.H.)
V. Senior (J.H.)

R.C.C. — Jong Holland combinatie.

Invallers: V. Naar R.C.C. C. Prince R.C.C.
W. Leers J.H. M. Pardo J.H.
Confessor R.C.C.

Deze wedstrijd zal worden opgeluisterd met **muziek.**

HET BESTUUR.

HET LOT VAN EEN KEIZER.

Reeds meer dan twee decenniën vertoeft de vroegere keizer van Duitsland Wilhelm II in Nederland. Het is zeer rustig om den monarch geworden en zijn figuur is reeds in de stilte der historie overgegaan. Hij heeft zijn lot met een waardigheid gedragen, die eerbied afdwingt. De krasse, tachtigjarige, de vroegere „oberste Kriegsherr" uit de wereldoorlog, volgt, zoals begrijpelijk is, met grote aandacht de huidige krijgsverrichtingen. Niet minder dan twee en twintig zijner kleinkinderen strijden in het Duitse leger mede. Een, prins Oscar, is in Polen gevallen, wat diepe indruk op den grijsaard te Doorn heeft gemaakt.

Er is grote rust om den monarch. Men beseft bijna niet meer, welk een storm om hem woedde, toen hij op 10 November 1918 bij Eysden de Nederlandse grenzen overschreed. De regéring wees hem het kasteel der Bentincks te Amerongen als voorlopige verblijfplaats aan. De Entente eiste de uitlevering van den gevallen vorst als oorlogsmisdadiger. De Engelse premier Lloyd George had het demagogisch parool uitgegeven: „De Keizer moet hangen!" De overwinningsroes benevelde het straatgepeupel in de metropolen der Entente. Luide dreigementen weerklonken overal aan het adres der Nederlandse regering. Deze echter — Ruys de Beerenbrouck was premier — weigerde fier en cordaat te voldoen aan de uitleveringseisen, met trots zich beroepend op het historische gastrecht in de Nederlanden voor politieke vluchtelingen. De Entente zond verschillende nota's naar Den Haag. Vergeefs. Nederland bleef onverzettelijk.

Hoe stond het verslagen Duitsland tegenover zijn meer dan dertig jaar verafgoden vroegeren keizer? Niemand in Duitsland wenste de uitlevering van den keizer. Ook zijn scherpste tegenstanders verlangden dit niet. In de uitleveringseis lag duidelijk de opzet der Entente besloten, Duitsland zo diep mogelijk te vernederen. De grote meerderheid van het Duitse volk wilde na diens vlucht niet meer met den keizer geïdentificeerd worden en voelde daarom de vernedering van de eis als een wreedheid. Een groot deel meende, dat het volkomen verkeerd zou zijn, den keizer uit zijn onbetekenend geworden positie tot de glans van het martelaarschap op te heffen. Gevaarlijk voor den keizer zelf was een kleine luidruchtige minderheid, die voor den kleizer door dik en dun wilde gaan. Het lawaai, dat deze minderheid maakte, kon namelijk de Entente in de gedachte verharden, dat men Wilhelm in Duitsland nog altijd hoog vereerde. Het was uiterst gevaarlijk voor den keizer, toen de hofpredikant Dr. Vogel bij het jubileum van een garderegiment te Potsdam verklaarde: „dass am gleichen Tage vor 31 Jahren Kaiser Wilhelm, der oberste Jagdherr(!), den Thron seiner Väter bestieg, ein Herrscher, um den uns die ganze Welt beneidete und der zu Schade war für sein Volk". Ook gevaarlijke gedichten werden gepubliceerd. Hier een voorbeeld van den dichter Buchhorn:

Wer unsern Kaiser fordert, der will uns!
Denn: dieser Kaiser war bis jetzt,
bis wir uns selbst zu Tod' gehetzt —
für unser Wollen, unser Wagen,
bis wir uns selbst ins Nichts zerschlagen,
der Inbegriff der deutschen Kraft,
die sich gemüht und grossgeschaft —
der Inbegriff der deutschen Macht,
die alle Breiten überdacht —
war: Deutschland.

Zulke uitlatingen waren daarom zó gevaarlijk voor den monarch, omdat de Entente daaruit kon afleiden, dat zij mèt den keizer Duitsland zelf in de hand had.

In toonaangevende politieke kringen was men toen der tijd van mening, dat het het voordeligste voor den keizer was, wanneer het Duitse volk zich zoveel mogelijk van hem distantieerde. Daarmede werd geen beledeging van Wilhelm II bedoeld. Dat zou niet ridderlijk en geen teken van goede smaak zijn geweest. Men wilde den weerloze niet smaden. Men wilde alleen tot uitdrukking brengen, dat Duitsland en de keizer gescheiden begrippen waren geworden. Als de Entente tot dit inzicht kwam, was dit de beste bescherming van den ex-keizer.

In de conservatieve hoek was men natuurlijk van andere opinie. Daar werd gesticht de „Bund zum Schutz Wilhelms II". Deze bond verzamelde geld, om propaganda te maken. En het was wel ontroerend, dat negen bedeelden van een werkhuis in Sensburg nog 25 Mark van hun karig inkomen bijeenbrachten onder het motto: voor den keizer geven wij ook het laatste, dat wij hebben. Er werden ook onzinnige plannen gesmeed. In de Kreuzzeitung bijvoorbeeld riep een kapitein Salisinski zijn kameraden op, ieder persoonlijk een brief te richten aan de Nederlandse regering met de volgende inhoud: „De Duitse officieren van het keizerlijk leger van 1914 zullen zich verzetten tegen de uitlevering van keizer en kroonprins, zij zullen middelen en wegen weten te vinden, om naar Holland te komen en den keizer en den kroonprins te beschermen."

Tenslotte nog het volgende: een zéér groot gedeelte van het Duitse volk was zo onchristelijk niet te begrijpen, dat de keizer zich niet zelf „bevrijdde", dat zeggen wil, dat hij geen zelfmoord pleegde. Een Berlijns blad drukte deze mening aldus uit: „De keizer is niet in onze hand, ook niet in een andere, maar alléén in zijn eigen hand. En als iemand beweert, dat Duitsland zich met schande bedekte, door den keizer op te offeren, inplaats van nog meer millioenen burgers, dan mag men zo iemand vragen, of er niet een andere weg is, Duitsland deze smaad te besparen". Het was duidelijk, dat hier Wilhelm werd aangespoord zelfmoord te plegen.

Al spoedig bedaarden al deze opwindingen. Duitsland had door de ondertekening van het verdrag van Versailles Wilhelm II definitief prijsgegeven. Het lot van den Keizer was beslist.

Naar de nieuwe gemeenschap.

Beseft, dat er nergens meer huizen [bestonden,
Als steen en cement zich niet samen [verbonden.

DOOR UNIVERSELE SAMENWERKING NAAR EEN NIEUWE GEMEENSCHAP.

ALS HET CEMENT

zich niet naar de stenen voegde, en de stenen de druk van de balken niet duldden, en de balken ondoordringbaar bleven voor de spijkers, kon er geen huis gebouwd worden. Zo kan ook alleen door samenwerking van individuen en groepen hoe verschillend ook, het hechte bouwwerk tot stand komen van

DE NIEUWE GEMEENSCHAP

BOUWEN.

Dat het cement zich leidzaam om het steen laat voegen, en zich pas daarna verhardt tot een zelfstadigheid, even sterk en duurzaam als steen, is iets, dat wij als een vanzelfsprekende voorwaarde tot het bouwen aanvaarden.

Dat de stenen weerstand bieden aan de balklagen en deze onvermoeid schragen, eveneens.

Dat de taaie houtvezels van de balken opzij wijken voor de binnendringende spijkers en deze daarna hecht omklemmen, niet minder. Iedereen ziet in, dat het zonder dit alles niet mogelijk zou zijn te bouwen.

Maar hoe kan men dan menen, dat het wèl mogelijk is, te bouwen aan een goede maatschappelijke ordening, zonder samenwerking van alle groeperingen? Men noemt die samenwerking onmogelijk op grond van de grote verschillen tussen groepen, standen en rangen.

Het gevolg van deze verschillen is echter alleen, dat de taken der verschillende groeperingen verschillen. Men bouwt nu eenmaal geen muur van spijkers en geen balk van stenen.

Elke groep moet zijn **taak in het** grote geheel vervullen en dit leidt niet tot tegenwerking, maar tot samenwerking.

Zeker, het kan mogelijk zijn dat men enkele stenen wat bijkapt, of iets van de balk afzaagt, opdat alles in elkaar past.

Zo zal het ook nodig zijn, dat elke groep zich in bijzaken offers getroost. Maar deze tegenwerking dient slechts om de samenwerking des te harmonischer te maken.

Dulden wij geen enkel beletsel voor onze samenwerking tot een

NIEUWE GEMEENSCHAP.

IN ELKE STRAAT KAN ER GEEN OPENBARE SCHUILPLAATS TEGEN LUCHTAANVALLEN GEBOUWD WORDEN. PARTICULIERE SCHUILPLAATSEN OP UW EIGEN ERF ZOUDEN VELE MENSENLEVENS KUNNEN SPAREN.

Waarom inferieure insectenpreparaten niet zo goed zijn als

FLIT

FLIT
INSECTICIDE
Kills Flies Mosquitoes Cockroaches Bugs Moths Ants
Flit spray will not stain

Flit is de dood voor insecten omdat het 'n combinatie is van dodelijkemiddelen, die die onovertroffen zijn. Flit heeft grondige tests ondergaan en bezit een zeker dodende macht. Daarom moet U aandringen op Flit en weigeren alle namaak. Flit geeft geen vlekken, en is schadeloos voor mensen. Verzeker U of de soldaat op 't blik staat.

Flit doodt altijd! 820